

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

Satversmes tiesas tiesneša

Kaspara Baloža

atsevišķās domas

2007. gada 25. oktobrī

lietā Nr. 2007-03-01

“Par Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturtais daļas vārdu “bez pilnvaru termiņa ierobežojuma” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 83. pantam, 91. pantam un 101. panta pirmajai daļai”.

1. Pieteikuma iesniedzējs – Valsts cilvēktiesību birojs – lūdza atzīt Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturtais daļas vārdus “bez pilnvaru termiņa ierobežojuma” par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 83. pantam, 91. panta pirmajam teikumam un 101. panta pirmajai daļai. Savukārt konstitucionālās sūdzības iesniedzējs Andrejs Lepse lūdza atzīt Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturtais daļas vārdu “bez pilnvaru termiņa ierobežojuma” par neatbilstošiem Satversmes 83. pantam, 91. pantam un 101. panta pirmajai daļai.

Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturtais daļa noteic: “Ja par Satversmes tiesas tiesnesi apstiprināta persona, kas saskaņā ar likumu “Par tiesu varu” ir apstiprināta par tiesnesi bez pilnvaru termiņa ierobežojuma, tai pēc Satversmes tiesas tiesneša pilnvaru izbeigšanās ir tiesības atgriezties iepriekšējā tiesneša amatā, ja tā nav sasniegusi tiesneša amata pildīšanai noteikto maksimālo vecumu.”

1990. gadā Konstitucionālās sūdzības iesniedzēju saskaņā ar Latvijas PSR Konstitūciju ievēlēja par Augstākās tiesas tiesnesi uz desmit gadiem. A. Lepse ir vienīgais no bijušajiem Satversmes tiesas tiesnešiem, kuram tikusi liegta atgriešanās iepriekšējā tiesneša amatā, atteikumu pamatojot ar Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturto daļu.

Satversmes tiesa spriedumā atzinusi Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturtais daļas vārdus „persona, kas saskaņā ar likumu „Par tiesu varu” apstiprināta par tiesnesi bez pilnvaru termiņa ierobežojuma” (turpmāk arī – apstrīdētā norma) par neatbilstošiem Satversmes 83. pantam un 91. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošiem no 2008. gada 1. aprīļa. Vienlaikus Satversmes tiesa atzinusi, ka līdz minētajam datumam Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturtais daļa piemērojama atbilstoši Satversmes 83. pantam, 84. pantam un 91. panta pirmajam teikumam. Tiesa arī noteikusi, ka konstitucionālās sūdzības iesniedzējam A. Lepsem Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturtais daļa piemērojama atbilstoši Satversmes 83. pantam, 84. pantam un 91. panta pirmajam teikumam.

Pievienojos spriedumā norādītajam, ka Satversmes tiesai bija jānovērš A. Lepses pamattiesību aizskārums, kas radies apstrīdētās normas piemērošanas rezultātā. Tomēr nepiekrītu vairākiem spriedumā ietvertajiem argumentiem un secinājumiem.

2. Satversmes tiesa spriedumā ir paplašinājusi pieteikumā un konstitucionālajā sūdzībā ietvertā prasījuma robežas un vērtējusi Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturrtās daļas vārdu “persona, kas saskaņā ar likumu „Par tiesu varu” apstiprināta par tiesnesi bez pilnvaru termiņa ierobežojuma” atbilstību Satversmei. Prasījuma robežu paplašināšana Satversmes tiesai bija jāveic. Ja minētajā Satversmes tiesas likuma normā nebūtu vārdu “bez pilnvaru termiņa ierobežojuma”, bet saglabātos vārdi “tiesneši, kas apstiprināti saskaņā ar likumu “Par tiesu varu””, situācijas tiesiskais regulējums nemainītos. Likumā “Par tiesu varu” vārdu savienojums “apstiprināšana tiesneša amatā” visur tiek lietots tikai saistībā ar tiesneša apstiprināšanu amatā bez pilnvaru termiņa ierobežojuma.

Tomēr prasījuma robežas Satversmes tiesai jāpaplašina tā, lai tiesību normas piemērošanas robežas būtu skaidras un nepārprotamas arī tad, ja par neatbilstošiem Satversmei tiktu atzīta daļa normā ietvertu vārdu. Izslēdzot no Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturrtās daļas vārdus “persona, kas saskaņā ar likumu „Par tiesu varu” apstiprināta par tiesnesi bez pilnvaru termiņa ierobežojuma” un atstājot spēkā normas atlikušo daļu, zūd normas vārdiskā jēga un nav vairs skaidras tās piemērošanas robežas. Ņemot vērā Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturrtās daļas vārdu savstarpējo sasaisti, tiesai bija jāizvērtē Satversmes tiesas likuma 7. panta visas ceturrtās daļas atbilstība Satversmes 83. pantam, 91. pantam un 101. panta pirmajai daļai.

3. Tiesa pamatoti secinājusi, ka apstrīdētās normas atbilstība Satversmes 91. pantam ir jāvērtē tiesiskās vienlīdzības principa kontekstā, proti, pārbaudot tās atbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam. Spriedumā ir norādīts, ka no tiesnešu vidus virzītos Satversmes tiesas tiesnešus, kuriem beidzies pilnvaru termiņš, var iedalīt trijās grupās:

1) Satversmes tiesas tiesneši, kuri pirms apstiprināšanas šajā amatā bijuši vispārējās jurisdikcijas tiesu vai administratīvo tiesu tiesneši, kas saskaņā ar likuma „Par tiesu varu” 60. panta otro daļu, 61. un 62. pantu apstiprināti tiesneša amatā bez pilnvaru termiņa ierobežojuma;

2) Satversmes tiesas tiesneši, kuri pirms apstiprināšanas šajā amatā bijuši vispārējās jurisdikcijas tiesu vai administratīvo tiesu tiesneši, kas saskaņā ar likuma „Par tiesu varu” 60. panta pirmo vai otro daļu iecelti tiesneša amatā uz noteiktu termiņu;

3) Satversmes tiesas tiesneši, kuri pirms apstiprināšanas šajā amatā bijuši Augstākās tiesas tiesneši, kas tiesneša amatā tika ievēlēti saskaņā ar Latvijas PSR Konstitūcijas 152. pantu pirms likuma “Par tiesu varu” spēkā stāšanās un pēc likuma „Par tiesu varu” stāšanās spēkā turpināja pildīt savus pienākumus.

Lietā nav strīda par to, ka tiesības atgriezties iepriekšējā tiesneša amatā vispārējās jurisdikcijas tiesā vai administratīvajā tiesā ir tiem Satversmes tiesas tiesnešiem, kuriem beidzies pilnvaru termiņš Satversmes tiesā un kuri bijuši apstiprināti par tiesnešiem saskaņā ar likumu „Par tiesu varu” bez pilnvaru termiņa ierobežojuma.

Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturajā daļā garantē šīs tiesības. Nav šaubu arī par to, ka konstitucionālās sūdzības iesniedzējs A. Lepse ir vienīgā persona pēdējā no minētajām personu grupām. Spriedumā bija jāizvērtē, vai visi minētajās trīs grupās ietilpstošie tiesneši atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos brīdī, kad beidzies viņu pilnvaru termiņš Satversmes tiesas tiesneša amatā.

Nevar piekrist spriedumā izdarītajam secinājumam, ka vienādos un salīdzināmos apstākļos atrodas pilnīgi visi Satversmes tiesas tiesneši, kuru pilnvaru termiņš ir beidzies un kuri iepriekš bijuši vispārējās jurisdikcijas tiesu vai administratīvo tiesu tiesneši.

Viena no personu grupām, kuras tiesiskā situācija tiek vērtēta spriedumā, ir tiesneši, kuri saskaņā ar likumu "Par tiesu varu" ir iecelti amatā uz trim gadiem vai atkārtoti uz laiku līdz diviem gadiem. Šādu tiesnešu virzīšana Satversmes tiesas tiesneša amatam ir maz ticama, it īpaši tad, ja tiesnesi izvirza Augstākās tiesas plēnums no Latvijas Republikas tiesnešu vidus. Šo tiesnešu kvalifikācija un atbilstība tiesneša amatam vēl tikai tiek vērtēta. Vienlaikus var piekrist spriedumā izteiktajam secinājumam, ka Satversmes tiesas likums neliedz šādus tiesnešus izvirzīt un apstiprināt par Satversmes tiesas tiesnešiem, ja viņi atbilst Satversmes tiesas tiesnesim noteiktajām prasībām. Spriedumā ir norādīts, ka tiesneši, kuri ir iecelti amatā uz trim gadiem vai atkārtoti uz laiku līdz diviem gadiem, varot atgriezties iepriekšējā tiesneša amatā uz atlikušo termiņa daļu, ja viņiem beidzies pilnvaru termiņš Satversmes tiesā. Šāds secinājums tiek pamatots ar Satversmes 84. pantu, no kura izriet, ka tiesnesis ir neatceļams pirms viņam noteiktā pilnvaru termiņa beigām.

Tomēr no Satversmes 84. pantā ietvertā tiesnešu neatceļamības principa tiesa nedrīkstēja izdarīt tālejošo secinājumu, ka tiesneši, kuri ir iecelti amatā uz trim gadiem vai atkārtoti uz laiku līdz diviem gadiem, var atgriezties iepriekšējā tiesneša amatā uz atlikušo termiņa daļu, ja viņiem beidzies pilnvaru termiņš Satversmes tiesā. Šāds tiesiskais risinājums būtu pamatots tikai tad, ja likums pieļautu tiesneša pilnvaru apturēšanu gadījumos, kuros tiesnesis stājas citā tiesneša amatā. Ne likumā par „Par tiesu varu”, ne citos normatīvajos aktos nav ietverts tāds tiesību institūts kā tiesneša pilnvaru apturēšana. Pieņemt tiesību normas par tiesneša pilnvaru apturēšanu ir likumdevēja kompetencē.

Ja tiesnesis ir iecelts amatā uz trim vai atkārtoti uz laiku līdz diviem gadiem un šajā laikā tiek apstiprināts par Satversmes tiesas tiesnesi, tad viņa pilnvaru termiņš vispārējās jurisdikcijas tiesā vai administratīvajā tiesā turpinās. Par tiesneša pilnvaru termiņa turpināšanos liecina arī Satversmes tiesas likuma 5. panta trešās daļas norma, saskaņā ar kuru šādam tiesnesim atkārtoti nav jānodod likumā „Par tiesu varu” paredzētais tiesneša zvērests un viņš sāk pildīt Satversmes tiesas tiesneša pienākumus tūdaļ pēc apstiprināšanas. Tiesneša zvērests ir viens no likuma "Par tiesu varu" 67. pantā minētajiem tiesu varas simboliem. Likuma "Par tiesu varu" 68. panta trešā daļa noteic, ka tiesnesis var stāties pie amata pienākumu pildīšanas tikai pēc zvēresta nodošanas.

Tiesnešiem, kuri ir iecelti amatā uz trim vai atkārtoti uz laiku līdz diviem gadiem un šajā laikā apstiprināti par Satversmes tiesas tiesnešiem, pilnvaru termiņš vispārējās jurisdikcijas tiesā vai administratīvajā tiesā turpinās un izbeidzas pilnvaru laikā Satversmes tiesā. Ja šo tiesnešu pilnvaras vispārējās jurisdikcijas tiesā vai

administratīvajā tiesā ir beigušās, tad viņiem nav tiesību atgriezties iepriekšējā tiesneša amatā pēc pilnvaru termiņa beigām Satversmes tiesā. Ja tomēr Saeima šos tiesnešus viņu pilnvaru laikā Satversmes tiesā ir apstiprinājusi tiesneša amatā bez pilnvaru termiņa ierobežojuma, tad Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturrtā daļa nodrošina viņu atgriešanos iepriekšējā tiesneša amatā.

Tāpēc tiesneši, kuri amatā ir iecelti uz trim vai atkārtoti diviem gadiem un šā pilnvaru termiņa laikā apstiprināti Satversmes tiesas tiesneša amatā, neveido atsevišķu salīdzināmo grupu brīdī, kad beidzies viņu pilnvaru termiņš Satversmes tiesā. Spriedumā nebija jāturpina izvērtēt šīs tiesnešu grupas tiesiskā situācija.

4. Daļēji var piekrist Satversmes tiesas secinājumam, ka vienādos un salīdzināmos apstākļos atrodas visi Satversmes tiesas tiesneši, kuru pilnvaru termiņš ir beidzies un kuri iepriekš ir bijuši vispārējās jurisdikcijas tiesu vai administratīvo tiesu tiesneši. Vienādos un salīdzināmos apstākļos atrodas Satversmes tiesas tiesneši, kuru pilnvaru termiņš ir beidzies un kuri saskaņā ar likumu "Par tiesu varu" ir apstiprināti par tiesnešiem bez pilnvaru termiņa ierobežojuma, un A. Lepses. Spriedumā ir norādīts uz A. Lepses augsto profesionālo kvalifikāciju, ilgo un sekmīgo tiesneša karjeru, zināšanām un pieredzi. A. Lepses ierobežotais pilnvaru termiņš Augstākās tiesas tiesneša amatā, kurā viņš tika ievēlēts atbilstoši pārejas perioda tiesiskajam regulējumam, nevar būt pamats apgalvojumam, ka viņš atrodas atšķirīgos apstākļos salīdzinājumā ar tiesnešiem, kas amatā apstiprināti bez pilnvaru termiņa ierobežojuma. Var piekrist no sprieduma izrietošajam secinājumam, ka atšķirīgajai attieksmei pret A. Lepsi nav objektīva un saprātīga pamata.

5. Spriedumā A. Lepses tiesības atgriezties iepriekšējā tiesneša amatā uz atlikušo pilnvaru termiņu būtībā ir izsecinātas tikai no Satversmes 84. panta. Nevar piekrist spriedumā norādītajam, ka Satversmes 84. pants pēc Satversmes tiesas tiesneša pilnvaru beigām vienmēr prasa saglabāt tiesnesim, ja viņš to vēlas, iespēju nostrādāt iepriekšējā tiesneša amatā tam atvēlēto termiņu līdz galam. Satversmes 84. pants neparedz tiesnešu pilnvaru termiņa apturēšanu. Tiesneši ir neatceļami viņu pilnvaru laikā. Ja termiņš, uz kuru tiesnesis bijis iecelts vai ievēlēts amatā vispārējās jurisdikcijas tiesā vai administratīvajā tiesā, viņa pilnvaru laikā Satversmes tiesas tiesneša amatā ir beidzies, tad nav pamata uzskatīt, ka viņam ir tiesības atgriezties iepriekšējā tiesneša amatā.

Vērtējot tiesisko situāciju, kurā A. Lepses nokļuva pēc pilnvaru termiņa beigām Satversmes tiesas tiesneša amatā, izšķiroša nozīme ir Saeimas 1997. gada 23. janvāra lēmumam par viņa atbrīvošanu no Augstākās tiesas tiesneša amata. Pamatā var piekrist spriedumā ietvertajam vērtējumam par šo Saeimas lēmumu, kuru likums nemaz neprasīja pieņemt. Lēmums būtībā neregulēja tikai A. Lepses nodarbinātības attiecības ar Augstāko tiesu. Ar minēto Saeimas lēmumu A. Lepses zaudēja tikai konkrēto tiesneša amatu Augstākajā tiesā, bet joprojām palika tiesnesis, jo pildīja Satversmes tiesas tiesneša pienākumus. Turklāt Saeimas lēmuma pieņemšanas laikā spēkā esošā Satversmes 84. panta redakcija paredzēja, ka tiesnešus pret viņu gribu var atcelt no amata vienīgi uz tiesas sprieduma pamata.

Lai gan Latvijas Republikas normatīvie akti neparedz tiesneša pilnvaru apturēšanu, Saeimas 1997. gada 23. janvāra lēmums pārtrauca A. Lepses pilnvaras Augstākajā tiesā. Tieši šis Saeimas lēmums radīja īpašo tiesisko situāciju, kurā A. Lepsem pēc

pilnvaru termiņa beigām Satversmes tiesā turpinās atlikušais pilnvaru termiņš Augstākās tiesas tiesneša amatā.

6. Satversmes tiesa atzina, ka Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturtais daļas vārdi „persona, kas saskaņā ar likumu „Par tiesu varu” apstiprināta par tiesnesi bez pilnvaru termiņa ierobežojuma” neatbilst arī Satversmes 83. pantam, kurā ietverts tiesnešu neatkarības princips. Secinājumu par apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 83. pantam Satversmes tiesa pamatojusi ar to, ka likumdevējs nav paredzējis Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturtajā daļā paredzēto tiesību īstenošanas kārtību.

Pamatots ir spriedumā ietvertais secinājums, ka tiesiskais regulējums, kas nodrošina Satversmes tiesas tiesnešu atgriešanos iepriekšējā tiesneša amatā, nav pietiekami efektīvs. Tāpat var piekrist, ka Satversmes 83. pants prasa, lai likumdevējs tiesneša karjeras virzību noteiktu tiesu iekārtas likumos, un tiesneša neatkarību var apdraudēt šādas kārtības neesamība vai plašas rīcības brīvības atstāšana izpildvaras institūcijām lēmumu pieņemšanā par tiesneša karjeras virzību.

Tomēr Satversmes tiesa likuma 7. panta ceturajā daļā skaidri un nepārprotami piešķir Satversmes tiesas tiesnešiem, kuri saskaņā ar likumu “Par tiesu varu” ir bijuši apstiprināti tiesneša amatā bez pilnvaru termiņa ierobežojuma, tiesības atgriezties iepriekšējā tiesneša amatā. Lai gan atgriešanās kārtības tiesiskais regulējums ir nepilnīgs, nav pamata uzskatīt, ka pati apstrīdētā norma pārkāpj tiesnešu neatkarības principu.

7. Nevar piekrist spriedumā ietvertajam nolēmumam, ka attiecībā uz konstitucionālās sūdzības iesniedzēju A. Lepsi Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturajā daļā piemērojama atbilstoši Satversmes 83. pantam, 84. pantam un 91. panta pirmajam teikumam. Tātad no sprieduma izriet, ka tiesību norma, kurā vairāki tās saturā ietilpstošā vārdi ir atzīti par antikonstitucionāliem, jāpiemēro atbilstoši Satversmei, kamēr likumdevējs šo normu nav precizējis un tādējādi nodrošinājis tās atbilstību Satversmei.

Lietā Nr. 2006-03-0106 “Par likuma “Par sapulcēm, gājieniem un piketiēm” 1. panta ceturtais daļas vārdu “vai citiem atribūtiem” un “kā arī mutvārdos izteikti atsevišķi saukļi, lozungi vai uzrunas”, 9. panta pirmās daļas, 12. panta trešās daļas 1. punkta vārdu “kārtības uzturētājiem”, 13. panta otrās daļas vārdu “un gājēju”, 14. panta sestās daļas otrā teikuma, 15. panta ceturtais daļas vārdu “ne agrāk kā 10 dienas un”, 16. panta un 18. panta ceturtais daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 103. pantam, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 11. pantam un Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām 21. pantam” Satversmes tiesa atzina par Satversmei neesošām vairākas normas likuma “Par sapulcēm, gājieniem un piketiēm” III nodaļā, vienlaikus noteicot, ka līdz 2007. gada 1. jūnijam šīs nodaļas normas piemērojamas atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 103. pantam.

Satversmes tiesa, taisot minēto spriedumu, pamatoti izlēma, ka likuma “Par sapulcēm, gājieniem un piketiēm” III nodaļas normas var piemērot atbilstoši Satversmei, jo atsevišķās Satversmei neatbilstošās normas netraucēja nodaļu piemērot Satversmei atbilstošā veidā. Turpretī Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturtais daļā ir atsevišķa, īsi un precīzi formulēta tiesību norma, kuras piemērošana Satversmei atbilstošā veidā

ir tiesiski apšaubāma, ja par neatbilstošiem Satversmei tiek atzīti vārdi, kas veido šās normas būtisku daļu. Satversmes tiesai bija precīzi jāpamato, ar kādām juridiskajām metodēm tā nonāca pie minētā secinājuma.

Lietā Nr. 2005-18-01 “Par Civilprocesa likuma 449. panta ceturtajā daļā ietvertās normas vārdu “un trešajā daļā” un Zemesgrāmatu likuma 98. panta piezīmes atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam” Satversmes tiesa atzina Civilprocesa likuma 449. panta ceturtajā daļā ietvertās normas vārdus “un trešajā daļā” un Zemesgrāmatu likuma 98. panta piezīmi neatbilstošiem Satversmes 92. pantam un spēkā neesošiem no 2006. gada 1. jūlija. Apstrīdētās normas paredzēja personas pienākumu iemaksāt drošības naudu, pārsūdzot Tiesu palātas lēmumus Senāta Civillietu departamentā. Satversmes tiesa arī noteica, ka līdz 2006. gada 1. jūlijam minētajā lietu kategorijā pēc procesuālās analogijas ir piemērojams vispārējais civilprocesuālo tiesību princips, kas nostiprināts Civilprocesa likuma 43. panta ceturtajā daļā un 458. panta ceturtajā daļā. Tas deva tiesai iespēju pēc personas lūguma, ievērojot šīs personas mantisko stāvokli, lemt par viņas pilnīgu vai daļēju atbrīvošanu no drošības naudas iemaksas. Tādējādi Satversmes tiesa minētajā lietā, piemērojot analogiju, skaidri un argumentēti atrisināja tiesību normu piemērošanas jautājumus laika periodā, kurā spēkā vēl bija Satversmei neatbilstošās normas.

8. Ja tiesību norma piešķir tiesības vienai personu grupai un bez objektīva un saprātīga pamata liedz šīs tiesības personu grupai, kas ar pirmo ir vienādos un salīdzināmos apstākļos, tad tā būtu atzīstama par pretēju Satversmes 91. pantā ietvertajam tiesiskās vienlīdzības principam un neatbilstošu Satversmei. Tomēr lietas ietvaros izšķiroša bija A. Lepses īpašā tiesiskā situācija, proti, viņš ir vienīgais no bijušajiem Satversmes tiesas tiesnešiem, kuram tikusi liegta atgriešanās iepriekšējā tiesneša amatā, atteikumu citastarp pamatojot ar apstrīdēto normu. Tiesiski pamatotu risinājumu lietā bija iespējams panākt, atzīstot Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturto daļu par atbilstošu Satversmes Satversmes 83. pantam, 91. pantam un 101. panta pirmajai daļai, bet attiecinot normā paredzētās tiesiskās sekas arī uz A. Lepsi, kurš ir vienādos un salīdzināmos apstākļos ar tiem bijušajiem Satversmes tiesas tiesnešiem, kas vispārējās jurisdikcijas vai administratīvās tiesas tiesneša amatā apstiprināti bez pilnvaru termiņa ierobežojuma.

Jāpiekrīt Tieslietu ministrijas viedoklim, ka Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturtais daļas mērķis ir pēc Satversmes tiesas tiesneša pilnvaru beigām nodrošināt augsti profesionāli kvalificētu tiesnešu atgriešanos iepriekšējās tiesneša amatā neatkarīgi no tā, vai tiesnesis pirms likuma “Par tiesu varu” spēkā stāšanās ticis ievēlēts uz desmit gadiem vai atbilstoši likumam “Par tiesu varu” apstiprināts tiesneša amatā bez pilnvaru termiņa ierobežojuma. Satversmes 7. panta ceturtajā daļā ietvertajā tiesiskajā regulējumā ir likuma robs, kura dēļ A. Lepsem tika liegts atgriezties iepriekšējā tiesneša amatā. Satversmes tiesas likums neaizliedz Satversmes tiesai nepieciešamības gadījumā tiesību tālākveidošanas ceļā aizpildīt likuma robus, pielietojot tiesību teorijā un praksē atzītas juridiskās metodes. Satversmes tiesa nedrīkst nepamatoti šauri tulkot savu kompetenci, atsakoties izvērtēt tiesību normas nepilnīga tvēruma radītās sekas (*sk. Feldhūne G. “Likumu klusēšana” un Satversmes tiesas kompetence // Likums un Tiesības, nr. 3, 2002, 83. lpp.*).

Likuma robs ir atklāts, ja likumā attiecībā uz noteiktu dzīves gadījumu grupu nav ietverts pozitīvs tiesiskais regulējums, kaut arī šādam regulējumam, ņemot vērā

attiecīgā likuma plānu un mērķi, bija jābūt ietvertam. Atklāts likuma robs ir aizpildāms analogijas ceļā (sk. Kalniņš E. *Tiesību tālākveidošana // Privāttiesību teorija un prakse. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2005, 319.–320. lpp.*).

Likumdevējs Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturtajā daļā nav noregulējis gadījumu, kad par Satversmes tiesas tiesnesi ir apstiprināts tiesnesis, kurš atbilstoši pārejas perioda normatīvajiem aktiem Augstākās tiesas tiesneša amatā bijis ievēlēts uz desmit gadiem. Šis atklātais likuma robs ir aizpildāms tiesību tālākveidošanas ceļā ar likuma analogiju, proti, no apstrīdētās normas ir jāizsecina vispārīgāks noteikums, kas jāpiemēro likumā tieši nenoregulētajam gadījumam. Analogijas pieļaujamība izriet no tiesiskās vienlīdzības principa, kas ir analogijas konstitucionālais pamats (sk. Neimanis J. *Tiesību tālākveidošana. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2006, 106. lpp.*).

Lai īstenotu tiesiskās vienlīdzības principam atbilstošu attieksmi pret A. Lepsi, kura pilnvaras Augstākās tiesas tiesneša amatā līdz pilnvaru termiņa beigām Satversmes tiesā pārtrauca Saeimas 1997. gada 23. janvāra lēmums, Satversmes 7. panta ceturtdaļa pēc likuma analogijas jāattiecina arī uz viņu, nodrošinot viņam tiesības atgriezties iepriekšējā tiesneša amatā uz desmit gadu pilnvaru termiņa atlikušo daļu. Tādējādi Satversmes tiesas likuma 7. panta ceturtdaļa attiecībā uz Konstitucionālās sūdzības iesniedzēju tiktu piemērota Satversmei atbilstošā veidā.

Satversmes tiesas tiesnesis K. Balodis